1859. N°. 93.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG 22 NOVEMBER.

Bij deze Courant wordt een Bijvoegsel uitgegeven.

PARIJS, 18 November.

Naar een geloofwaardig berigt van een der dagbladen moet de officiële uitnoodiging van Frankrijk en Oostenrijk tot het houden van een congres gisteren aan de betrokken Staten afgezonden zijn, maar zijn alle partijen reeds vooraf tot eenstemmigheid omtrent het houden van een congres en omtrent de voorwaarden daarvan gekomen, zoodat er geene nieuwe moeijelijkheden meer te vreezen zijn, welke de zamenkomst van het congres zouden kunnen beletten of vertragen.

— Blijkens een officieel berigt van den 9 dezer is de Fransche expéditie tegen Marocco geslaagd en met den gewenschten uitslag volbragt. De Moorsche volksstammen, welke door invallen op het Fransche grondgebied eene tuchting hadden verdiend, hebben zich aan de door Frankrijk gestelde eischen onderworpen en gijzelaars gesteld om de naleving der hun opgelegde vredesvoorwaarden te waarborgen. Dien ten gevolge zou het expéditionaire leger den 11 dezer weder binnen het Algerijnsche grondgebied trekken en aldaar vervolgens ontbonden worden. Dat deze welgeslaagde krijgstogt tot vergrooting van het Fransche grondgebied geleid heeft, blijkt niet.

LONDEN, 18 November.

De *Morning Post* valt den *Times* aan wegens het heftige artikel, dat laatstgenoemd blad bevatte over de vijandige gezindheid, die de Fransche Regering jegens Engeland koestert, alsmede over den toestand, waarin de Fransche dagbladpers geplaatst is. Eerstgenoemd orgaan zegt onder anderen, dat het afkeuring verdient, verbittering aan te kweeken tusschen Frankrijk en Engeland op een oogenblik, dat zij gemeenschappelijk eene expéditie tegen China uitrusten. Wij kunnen, zegt de *Morning Post* verder, te eeniger tijd in oorlog met Frankrijk geraken, maar het zal zeker niet zijn ten gevolge van een onverwachten inval in ons land. Voorts zegt de *Morning Post*, om den *Times* het scherpe van hare artikelen te doen gevoelen, dat nimmer een blad in Frankrijk, zelfs de *Univers* niet, zich zoo hevig tegen Engeland heeft uitgelaten, als vele Engelsche dagbladen tegenwoordig tegen Frankrijk doen. De *Daly News* en de *Morning Star* spreken nagenoeg in denzelfden geest.

— Volgens een bij de *Morning Post* ontvangen telegram uit Parijs zullen alle onderteekenaren der Weener slotacte, benevens Sardinie, Rome en Napels aan het congres deelnemen.

— De *Times* oordeelt, dat Koning Victor Emanuel zich thans in eene uiterst hagchelijke gesteldheid bevindt, in zooverre hij opzettelijk Frankrijks inzigten heeft gedwarsboomd.

Van den 19den. De *Times* ontwikkelt heden de meening, dat de betrekkingen tusschen Engeland en Frankrijk dagelijks van ernstiger aard worden, en een oorlog tusschen deze Rijken waarschijnlijker. Engeland is, volgens dat blad, nog niet uitgenoodigd om aan een congres over de Italiaansche zaken deel te nemen.

— De *Morning Post* meldt, dat de Regering er op bedacht is om het arsenaal van Woolwich, hetwelk thans, in geval van eene vijandelijke inval, niet genoegzaam beveiligd zou zijn, des gevorderd naar elders te verplaatsen.

's GRAVENHAGE, 19 November.

Z. M. de Koning is donderdag avond van het Loo alhier teruggekeerd.

— Men verneemt met leedwezen, dat H. K. H. Prinses Frederik der Nederlanden te Berlijn ernstig ongesteld is geworden. HD. lijfarts, de graaf van Bylandt, is per telegraaf ontboden en bereids derwaarts vertrokken. Ook zijn nog eenige personen der hofhouding naar Berlijn vertrokken.

— Bij Heeren diakenen der Nederduitsche Herv. gemeente alhier is van eenen onbekende de aanzienlijke gift van *f* 6000 ontvangen tot aankoop van spijskaarten, ten behoeve hunner armen.

— Een der Maleijers in het vorige jaar door het Hof van Zuid-Holland vrijgesproken en later naar Java teruggevoerd, schijnt in hetgeen bij ondervonden heeft wegens het gebeurde met het barkschip *Twenthe*, aanleiding gevonden te hebben weder een complot tot het plegen van een misdrijf te vormen. De mandoer Naïdin is toch, zoo wij vernemen, aan boord van het wachtschip te Batavia, het fregat *Palembang*, veroordeeld tot tien jaren kruiwagenstraf, ter zake van het ontwerpen van een plan, om gezamenlijk met zijne kameraden te deserteren, en het aansporen en overhalen van dezen daartoe. De laatsten zijn disciplinair gestraft. Zij schijnen echter op Java niet zooveel sympathie te hebben gevonden, dan in der tijd in de residentie.

AMSTERDAM, 20 November.

Het *Handels- en Eff. Blad* behelst heden den volgenden telegram via Triëst ontvangen, gedagteekend Batavia dd. 8 October: „De Gouverneur-Generaal is ziek; het is dringend noodzakelijk, hem te doen vervangen. De expéditie tegen Boni zal nog in deze maand vertrekken."

HARLINGEN, 20 November.

Terwijl hier ll. woensdagavond een huwlijksfeest gevierd werd, waaraan bijna de geheele schipperij deelnam, gaven twee scheepsgezellen zich over aan verregaande baldadigheid en mishandeling van anderen. De politie agent W. Westra, die hen in verzekerde bewaring trachtte te brengen, werd mede door hen mishandeld, ofschoon het hem gelukken mogt, beide in arrest te nemen. Des anderendaags morgens is echter die politie agent overleden, de gevangenen zijn naar Leeuwarden vervoerd en gisteren had eene regterlijke lijkschouwing plaats door de heeren J. H. Ansingh en W. Vellinga IJpes, chirurgijns alhier, in tegenwoordigheid van den officier der Arrondissements-Regtbank te Leeuwarden, den regter van instructie en den substituut-officier aldaar.

LEEUWARDEN, 21 November.

Jl. woensdag werd alhier in een der Schouwburg-lokalen de jaarlijksche vergadering van de *IJs-club* gehouden, waarbij uit de rekening en verantwoording bleek, dat, niettegenstaande het getal leden, door overlijden en vertrek naar elders met 15 is verminderd en thans 241 bedraagt, de staat dier Vereeniging gunstig is te noemen, daar het saldo in kas bedraagt *f* 1381,50½ en er dus ook dit jaar geene contributie zal geheven worden. Even als ten vorigen jare is ook nu bepaald dat er, bij gunstig ijs en weder, twee hardrijderijen op schaatsen, ééne van mannen en ééne van mannen en vrouwen, benevens ééne harddraverij met paard en slede in den aanstaanden winter zullen worden gehouden. In de plaats van den aftredenden directeur, mr. P. Heringa Cats, is benoemd de heer E. Wijbrandi; tot leden der commissie over de hardrijderij de heeren H. S. van der Goot, Wijbrandi, H. Terhorst, dr. A. H. Wartena en mr. P. Heringa Cats, en over de harddraverij de heeren O. O. Gorter, J. v. A. de Kempenaer, D. B. Schaap, mr. P. Heringa Cats voornoemd en P. J. de Boer. (*Prov. Fr. Ct.*)

— Naar wij vernemen is de persoon van O. Odolphij, die in het begin dezer maand gevankelijk herwaarts werd overgebragt op het vermoeden, dat hij zijne woning onder Harlingen in brand zou hebben gestoken, tot bekentenis zijner misdaad gekomen.

— Naar wij vernemen heeft de door het Geregtshof van Friesland, wegens moord, veroordeelde IJpe Baukes de Graaf, zich in cassatie van dat vonnis voorzien.

— Vrijdag jl. heeft te Heerenveen, in eene buitengewone plegtige zitting der Arrondissements-Regtbank, de installatie plaats gehad van den heer mr. H. R. Wargeste, onlangs door Z. M. tot president dier regtbank benoemd. Bij deze gelegenheid zijn zeer gepaste aanspraken gehouden door den officier en den heer mr. Schotborgh Simon, die op even gepaste wijze door den heer president werden beantwoord. Vervolgens heeft de heer mr. van Scheltinga Bergema, namens de advocaten en den heer mr. Eekma, namens de procureurs, den nieuwen president toegesproken en hem met deze zijne gewigtige betrekking geluk gewenscht.

— Donderdag jl. is te Lemmer door het bestuur van den veenpolder van Echten aanbesteed: 1. het stichten van een gebouw, tot plaatsing van een stoomvijzel-werktuig, tot uitmaling van gemelden veenpolder; 2. het leveren en opstellen van het stoomvijzel werktuig. Van het werk, onder no. 1 vermeld, is aannemer geworden de heer K. van Tongeren te Heerenveen, voor de som van *f* 25.600, en van dat onder no. 2, de heeren Harmens en Penning te Harlingen, voor de som van *f* 16,480.

— Z. M. heeft goedgevonden: *a.* te benoemen: tot controleur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Bedum, de heer J. H. Simon, tot dusverre ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Dronrijp en waarnemend controleur te Bedum; te Dockum, de heer C. G. van Wijk Werneke, surnumerair bij het vak der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen in Overijssel en waarnemend controleur te Dockum; *b.* tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Dronrijp, de heer H. A. Steyn Parvé, surnumerair bij dezelfde administratie ter provinciale directie van Drenthe; *c.* op zijn verzoek eervol ontslag te verleenen aan den heer E. IJ. Botma, dijksgedeputeerde bij de contributie van Oostdongeradeel; *d.* te benoemen tot dijksgedeputeerde bij de vijf deelen zeedijken contributie binnendijks, jhr. U. J. H. van Beyma thoe Kingma en tot dijksgedeputeerde bij de vijf deelen zeedijken contributie buitendijks, den heer J. A. Hilma; en *e.* de ontvangkantoren der directe belastingen en accijnsen te Burum en te Kollum te vereenigen tot ééne ontvangst, hoofdplaats Kollum, onder voortdurend beheer van den ontvanger den heer J. W. van Idsinga.

— Het bestuur van het XV Nederlandsch Landhuishoudkundig Congres, in 1860 te Amersfoort te houden, en dat op woensdag den 20 Junij, 's voormiddags 11 ure, aldaar in het gebouw *Amicitia* geopend zal worden, noodigt alle landbouwers, als ook allen, die in den landbouw zoo hier te lande als in 's Rijks Overzeesche Bezittingen belangstellen, uit tot bijwoning van het congres, opdat ook deze bijeenkomst even als de vroegere, door eene talrijke opkomst van leden uit verschillende oorden des lands aan haar doel kunne beantwoorden.

Een ieder, als ook alle maatschappijen en vereenigingen, die vraagpunten voor dit congres wenschen opgegeven of daarop voorstellen in beraadslaging mogten wenschen te brengen, worden uitgenoodigd die vóór 15 Jan. 1860 aan den secretaris van het congres, de heer J. van der Leeuw, in te zenden ten einde in het programma te kunnen worden opgenomen, in Maart zal rond gezonden en verder aan ieder, die dit niet mogt ontvangen hebben, op franco aanvrage aan den secretaris, zal toegezonden worden.

— Directeuren van Teylers stichting en de leden van Teylers godgeleerd genootschap hebben, in hunne vergadering van 11 November ll., ééne verhandeling beoordeeld, ingekomen op de uitgeschreven prijsvraag, waarbij verlangd werd eene geschiedenis der godgeleerdheid in Nederland sedert het laatst der vorige eeuw. Deze verhandeling, geteekend met de spreuk: „*Laat er ons rond voor uit komen.* Schwarz", werd met algemeene stemmen bekroond, en bij de opening van het naambriefje bleek de schrijver te zijn Christiaan Sepp, leeraar bij de Doopsgezinden te Leyden.

— Wij hebben inzage genomen van het *beredeneerde Hebreeuwsch- en Chaldeeuwsch-Nederduitsch Woordenboek*, bewerkt naar de grammaticale en lexicale werken van Fürst, Gesenius, Vater, Landau en anderen, door J. Waterman, leeraar in de Oostersche talen aan het stedelijk gymnasium te Arnhem, van welk woordenboek dezer dagen de eerste aflevering, bevattende ten deele de letter *Aleph*, bij den heer H. Nijgh te Rotterdam, in het licht is verschenen. Wij kunnen niet anders dan onze onverdeelde ingenomenheid met de verschijning van dit werk betuigen, dat zich èn door rijken inhoud, èn door doelmatige bewerking, èn door netten vorm, èn door ongewone goedkoopheid bijzonder aanbeveelt. Blijven, zoo als wij reden hebben te veronderstellen, de volgende afleveringen aan de eerste gelijk, dan zal het werk het volledigste zijn, dat wij in ons land op dat gebied kennen, en zal het voor elken theoloog onmisbaar worden. Men vindt in de eerste aflevering met opzigt tot de eerste Hebreeuwsche letter bijna alles terug, wat de grootste Hebraïci van den lateren tijd daarover wetenswaardig medegedeeld hebben, aangevuld en verrijkt met de opmerkingen van den schrijver zelven. De ophelderingen van 742 woorden; de gedurige aanwijzing der plaatsen, waar zij in de gewijde schriften voorkomen; de opsomming der verschillende beteekenissen, die dezelfde radices hebben kan; de verwantschap der woorden met die der Syrische, Arabische en Grieksche talen; de even duidelijke als sierlijke Hebreeuwsche letter, — dat alles verdient waarlijk lof en aanmoediging. Hier en daar treft men breedvoerige ophelderingen aan, die inderdaad op den naam van wetenschappelijk aanspraak mogen maken en gunstig getuigen voor het talent en den onvermoeiden vlijt des vervaardigers. Wij gelooven daarom den beoefenaars der gewijde taal geene ondienst te hebben gedaan met hunne aandacht op deze uitgave te vestigen, welke ook als teeken des tijds niet zonder belang is.

FRANEKER, 17 November. Ter voorziening in de vacature, ontstaan door het vertrek van ds. W. Hoevers en voortdurende door het bedanken van ds. J. Posthumus Meyjes te Doesborg, is heden het zestal aangevuld met ds. H. Worst, predikant te Epe, en is daaruit een drietal geformeerd, bestaande uit: dd. M. Bakhoven, R. Koopmans van Boekeren en H. Worst, predikanten te Bunnik, Eelde en Epe.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

PARIJS, 21 November.

De *Constitutionnel* bevat een artikel van zijnen hoofdredacteur, waarin gezegd wordt, dat de benoeming van den heer Buoncompagni als regent over de Midden Italiaansche Staten aanvankelijk tot eene zeer ernstige ongelegenheid scheen aanleiding te geven. De heer Buoncompagni toch zoude naar het scheen optreden als afgevaardigde voor de belangen van Piemont, hetgeen het beginsel van vereeniging vertegenwoordigde, maar het ontslag van generaal Garibaldi als opperbevelhebber over het Midden-Italiaansche leger en de loyale verklaringen door Koning Victor Emanuel ten opzigte der benoeming van den heer Buoncompagni gedaan, heeft daaraan een geheel ander karakter gegeven. De heer Buoncompagni nam, volgens die verklaringen, alleenlijk de benoeming als regent aan om de rust te handhaven. Zijne zending moet dus beschouwd worden als een waarborg en niet als eene aanmatiging niet overeen te brengen met de belangen van Italie en de verklaringen van Frankrijk.

Latere dépêche.

Volgens een alhier loopend gerucht zoude te Bologna eene manifestatie hebben plaats gehad, die evenwel spoedig onderdrukt moet zijn geworden.

's GRAVENHAGE, 21 November.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden hebben de beraadslagingen plaats gehad over het wetsontwerp betreffende de spoorversmalling van den Hollandschen spoorweg.

De heer van Foreest heeft eene motie voorgesteld, strekkende om de Hollandsche Spoorweg-Maatschappij te ondersteunen tot den aanleg van een spoorweg van Nieuwediep door de Zaanstreek naar Amsterdam. De Regering verklaarde dat dit eene afzonderlijke zaak was, niet in verband met het aanhangige wetsontwerp. De motie werd daarna aan stemming onderworpen en met 58 tegen 3 stemmen afgestemd.

Art. 1 van het wetsontwerp betreffende de spoorversmalling werd vervolgens bij stemming met 35 tegen 26 stemmen verworpen. De Regering heeft het wetsontwerp daarop ingetrokken.

Daarna werden de beraadslagingen geopend over de aan de orde zijnde wetsontwerpen (landsdrukkerij, arbeid gevangenen, amortisatie van schuld en pensioenen), die allen achtervolgens met algemeene stemmen werden aangenomen.

De beraadslaging over het wetsontwerp betreffende het koloniaal batig slot is bepaald op woensdag e. k.

AMSTERDAM, 21 November.

	19 *Nov.*	*Heden.*		19 *Nov.*	*Heden.*
NEDERLAND.			**OOSTENRIJK.**		
W. Schuld 2½ pc.	63 1/16	62¾	Metalliek 5 pc.	58 11/16	58¾
dito 3 „	75⅝	74 11/16	Nationale 5 „	57⅝	57 9/16
dito 4 „	97¼	96¼	dito 2½ „	28¾	28 11/16
Handl.-Maatsch. 4½ „		125¾	bet. Amsterd. 5 „	78	78¾
RUSLAND.			**SPANJE.**		
H. & C°. 1798/1816 5 „	104	104⅜	Obligatien 1¼ „	32 1/16	32½
dito 1828/1829 5 „	102½	102	dito 3 „	43⅝	43⅝
dito 4 „	80½	80⅞	Binnenl. 6/m 3 „	41 13/16	42 1/16
S. & C°. 5de s. 5 „	90½	90	**PORTUGAL.**		
dito 6de „ 5 „	99½	99¾	Obligatien 3 „	43⅜	43⅜
dito 4 „		80 11/16	dito 1856/1859 3 „	41 13/16	41⅞

Heden. Mexico 3 pCt. 20 11/16, coupons Metalliek *f* 23.20. — Hollandsche fondsen waren zeer flaauw en aangeboden, Spaansche willig met koopers, Oostenrijksche sluiten vaster.

LONDEN, 21 November. Granen vast met stillen handel. — Oliën onveranderd. — Boter: Friesche 112/, Kamper 108/, Zwolsche 106/ en Groninger 80/.— De aanvoer aan de veemarkt bestond uit: 5340 Runderen, 127 Kalveren en 23,410 Schapen. Voor beste soorten was de stemming wel zoo goed.

AMSTERDAM, 21 November. Tarwe en Haver prijshoudend, andere granen onveranderd. — Koolzaad op 9 vat op November 60 p. v. — Raapolie, vliegend *f* 35½, op December *f* 34¾, op Mei *f* 36½. Lijnolie, vliegend en op December *f* 30, op April *f* 31.

ROTTERDAM, 21 November. Garst 10 à 20 ct. lager, Boekweit *f* 4 hooger bij eene vaste stemming.

LEEUWARDEN, 18 November. Boter *f* 47, aanvoer 561 ¼, 266 ⅛ en 57 1/16 vaten. — Kaas: kanter- *f* 28 à *f* 30, nagel- *f* 24 à *f* 27.25, witte kruid *f* 26 à *f* 27.50, aanvoer 4645 Ned. ponden. — Veemarkt. 1026 Runderen: 280 vette Koeijen *f* 85 à *f* 230, 340 melke *f* 55 à *f* 215, 86 vare *f* 80 à *f* 190, 70 Vaarsen *f* 80 à *f* 130, 55 Pinken *f* 40 à *f* 75, 16 Ossen *f* 65 à *f* 140, 6 Stieren *f* 55 à *f* 240, 8 vette Kalveren *f* 15 à *f* 44 en 165 gras dito *f* 15 à *f* 55; 105 Varkens: 47 vette *f* 60 à *f* 130, 2 magere *f* 40 à *f* 48, 14 vette Biggen *f* 25 à *f* 58, 42 magere *f* 7 à *f* 40; 753 Schapen: 530 vette *f* 18 à *f* 38, 45 magere *f* 6 à *f* 13, 33 melke *f* 10 à *f* 22, 145 Lammeren *f* 5 à *f* 15, alsmede 14 Werkpaarden *f* 20 à *f* 120. Behalve Schapen, die vlug te plaatsen waren, waren prijzen onveranderd.

GRONINGEN, 18 November. Tarwe en Rogge wederom hooger, Boekweit 20 ct. hooger, Garst niet dan iets lager te plaatsen, Haver over 't geheel prijshoudend, Boonen wel zoo willig. — Koolzaad wederom wel zoo goed te plaatsen. — Raapolie *f* 33 à *f* 33.25, Lijnolie *f* 29.50.

DRAGTEN, 17 November. Boter *f* 46. — Kaas *f* 26.50. — Tarwe *f* 6.25 à *f* 8.60, Rogge *f* 6.80 à *f* 7.25, Boekweit *f* 5.50 à *f* 6.25, Haver *f* 3 à *f* 3.75, Boontjes *f* 10 à *f* 10.75. — Veemarkt. Koeijen, Kalvers en Schapen worden tot de vorige prijzen verkocht.

240ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der tweede klasse.

1ste trekk. No. 9126, een prijs van *f* 1000, no. 9353, een prijs van *f* 5000, no. 13949, een prijs van *f* 1500. — 2de trekk. No. 18019, een prijs van *f* 2000, no. 4977, een prijs van *f* 1500, nos. 6054 en 4235, ieder een prijs van *f* 1000.— 3de trekk. No. 13533, een prijs van *f* 20,000, nos. 16476 en 6233, ieder een prijs van *f* 1000. — 4de trekk. Geene prijzen van duizend gulden of daarboven.

DE DIRECTEUR VAN HET POSTKANTOOR te *Leeuwarden* brengt ter kennis van het Publiek, dat de tijdelijke **Winterdienst**, ten behoeve der Correspondentie met Overijssel, Gelderland, Holland enz., met *morgen* een aanvang zal nemen, zijnde het vertrek der Post voor die Dienst bepaald op 5 ure avonds en aankomst 7½ uur morgens.

De Directeur voornoemd,

Leeuwarden, 17 November 1859. A. J. MISPELBLOM BEIJER.

DE FUNGEREND DIRECTEUR VAN HET POSTKANTOOR te *Heerenveen*, brengt bij deze ter kennis van het publiek:

1. dat er van af *heden* weder even als den vorigen winter eene *tijdelijke* tweede postkarrendienst in werking komt tusschen *Leeuwarden* en *Meppel vise-versa*;
2. dat de brieven, welke men met deze dienst wenscht te verzenden in de brievenbus aan zijn kantoor moeten bezorgd worden:
   a. die naar *Steenwijk*, *Meppel*, *Overijssel*, *verdere* gelegene *Provincien* en het *Buitenland*, 's avonds vóór **acht** uur;
   b. die naar *Sneek*, *Leeuwarden*, *Harlingen*, *Franeker*, *Dokkum*, *Groningen* enz. 's nachts vóór **drie ure**;
3. dat met deze dienst verder *geen* brieven worden verzonden *van* en *naar* de tusschen gelegen Hulpkantoren *Oudeschoot*, *Wolvega*, *Blesse*, *Akkrum* enz.;
4. dat zoolang deze tijdelijke dienst in werking blijft:
   a. zijn kantoor *'s avonds niet* meer geopend zal zijn van 5 tot 7, maar van 6 tot 8 uur;
   b. de postbode van *de Joure*, 's avonds in plaats van te 7½ ten 6 uur *van daar* naar *Heerenveen* zal vertrekken;
5. dat overigens in de dienstregeling, het vertrek en aankomst der posten aan zijn kantoor ten gevolge van deze winterdienst *geene* verdere veranderingen komen.

Heerenveen, *De fungerend Directeur voornoemd:*
18 November 1859. J. P. VAN REIGERSBERG VERSLUIS.

BIJBELGENOOTSCHAP.

De Leden van het Eerste District der Friesche Afdeeling van het Nederl. Bijbelgenootschap worden uitgenoodigd tot het bijwonen der gewone **Jaarvergadering**, welke gehouden zal worden op Donderdag den 24 November 1859, des avonds ten zes ure, in het lokaal van de Stads School in de Speelmanstraat te Leeuwarden.

Namens het Bestuur,
H. SCHUTTE, *Secretaris.*

*** Getrouwd:
Harlingen, den 16 November 1859. A. HARMENS Hzn. en
Eenige kennisgeving E. HARMENS.

*** Getrouwd te Menaldum, den 19 November 1859:
IJSBRANDT J. HESSELIUS en } beide van *Dronrijp.*
Kennisgeving. AAFKE A. BONTEKOE,

*** Getrouwd te Weidum 21 November 1859:
ROMMERT CAREL VAN DER SPIJKER, oud 69 jaar, en
HENDERIKA GEERTRUIDA VAN DER NAALD, oud 65 jaar,
beide van *Bozum.*

*** Bevallen van eene DOCHTER A. F. BELTRAMI, geb. DOODKORTE.
Leeuwarden, den 13 November 1859.

*** Bevallen van eene DOCHTER C. BURGGRAAF, Echtgenoote van
Leeuwarden, 15 November 1859. C. VON CÖLLEN.

*** Gisteren beviel zeer voorspoedig van een welgeschapen MEISJE D. IJ. IJPES, geliefde Echtgenoote van
Leeuwarden, 15 November 1859. T. R. DIJKSTRA.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER H. VAN OS, geb. DE HAAN, geliefden Echtgenoote van
Joure, 16 November 1859. G. VAN OS.
Vrienden en Bekenden gelieven dit zoowel voor bijzondere als algemeene kennisgeving aan te nemen.

*** Door Gods goedheid bevallen van een MEISJE A. FABER, geliefde Echtgenoot van
Poppingawier, 16 November 1859. D. BARTSTRA.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER A. VISSER, geliefde Echtgenoot van
Winsum, 18 November 1859. J. OOSTERHAVEN.

*** Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen [illegible]
geliefde Echtgenoote van
Leeuwarden, 20 November 1859. D. [illegible]

*** Voorspoedig bevallen van een ZOON H. I. KNOO[illegible]
noote van
Leeuwarden, 20 November 1859.

*** Heden voordemiddag ten 11½ ure werd door den dood [illegible] men onze hartelijk geliefde hooggeachte Vader en Behuwdvader [illegible] de Heer ROMKE SIPKES SEVENSMA, Emeritus Predikant [illegible] vormde Gemeente te Workum, in den ouderdom van ruim 68 jaren.
Workum, H. POTMA.
den 10 November 1859. T. TROMP SEV[illegible]

*** Heden werden wij, tot onze droefheid, op nieuw in rouw gedompeld [illegible] het overlijden van ons geliefd Zoontje PIERIUS, in den ouderdom [illegible]
Witmarsum, JOHAN BROERS VAN ABBEMA.
10 November 1859. NEELTJE PIERIUS LIJCKLAMA à NIJEH[illegible]

*** Na eene smartvolle ongesteldheid van eenige dagen overleed al[illegible] tot diepe droefheid van mij en van hare bejaarde Moeder en verdere B[illegible] gen, in den jeugdigen leeftijd van 24 jaren, mijne geliefde Echtgenoot BA[illegible] HOUWINK. — Slechts bijna drie jaren mogt ik door den band des h[illegible] met haar vereenigd zijn. Met weemoed staar ik op haar stoffelijk over[illegible] op ons eenig Kindje; doch hopende, dat haar afsterven voor haar ge[illegible] zijn, wensch ik in den wil des Hemelschen Vaders te berusten.
Harlingen, 14 November 1859. H. M. MERKELBACH.
Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

LEEUWARDEN, 15 November 1859. Heden ontsliep, in den gezegenden ouderdom van ruim 87 jaren, Mevrouw DOETJE DE VRIES, Wed. den WelEd. Gestr. Heer Mr. W. A. P. VAN SLOTERDIJCK. Een verval van krachten maakte een einde aan haar ons dierbaar leven.

Namens hare Kinderen en Behuwdkinderen,
H. D. VAN SLOTERDIJCK.

*** Heden overleed ons geliefd jongst Kindje DOETJE, oud 1 jaar en bijna 10 maanden.
Koudum, den 15 November 1859. K. TJEBBES.
Eenige kennisgeving. T. TJEBBES — ALBARDA.

*** Heden overleed ons geliefd jongst Kindje ENA LUCIA, oud 9 maanden.
Leeuwarden, A. MURRAY BARKER.
16 November 1859. J. D. MURRAY BARKER — BOSKHOLT.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na een langdurig lijden, mijne geliefde Echtgenoote MARIA CECILIA DRONTMAN, in den ouderdom van bijna 34½ jaar, na voorzien te zijn met de H. Sacramenten der Stervenden, mij nalatende 3 Kinderen.
Leeuwarden, den 16 November 1859. L. WESTERMAN.

*** Heden morgen 6 uur overleed onze waarde Tante IJBELTJE SCHAAFF, in den ouderdom van ruim 84 jaren. *Namens Neven en Nichten,*
Leeuwarden, J. A. NIJSLOOT,
den 18 November 1859. *Executeur Testamentair.*
Strekkende deze tot kennisgeving aan Familie en Bekenden, zoowel in als buiten de Stad.

*** Heden overleed, in den ouderdom van veertig jaren, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot M. P. V. D. BERG, in leven Cichorei- en Steenfabrijkant alhier, mij uit eene hoogst genoegelijke echtvereeniging van ruim veertien jaren twee Kinderen nalatende. D. C. TJESSINGA,
Minnertsga, den 19 November 1859. Wed. M. P. V. D. BERG.

*** Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, mijn waarde Echtgenoot en der Kinderen en Behuwdkinderen zorgdragende Moeder GRIETJE W. MOLENAAR, in den ouderdom van ruim 72 jaren, na eene gelukkige echtvereeniging van 39 jaren. RUURD D. DE JONG,
Joure, 19 November 1859. *uit aller naam.*

*** Heden morgen, ten 9½ ure, overleed alhier onze waarde Tante EEKE DOEKES DOTINGA, in den ouderdom van 69 jaren en 3 maanden. Eene ligchaams ongesteldheid van eenige weken maakte een einde aan haar leven en aan de geestverbijstering waaraan zij vele jaren leed, doch die wij hopen, dat in de eeuwigheid verwisseld moge zijn in helder aanschouwen en dankbaar genot. T. J. FOKMA.
Rauwerd, D. J. FOKMA.
den 20 November 1859. F. H. PASMA — FOKMA.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van 15 tot en met den 21 November 1859 aangegeven: 12 geboren, 44 overleden, gehuwd 5 paren.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEEUWARDEN gedenken op Zaturdag den 3 December e. k., des voormiddags te 11 ure, ten Raadhuize, in het openbaar, voor den tijd van drie jaren, in te gaan den 1 Januarij 1860, te verpachten:

1. De OPKOMSTEN van het BRUGGELD voor het wippen van de **Wewersbrug** buiten de voormalige Hoeksterpoort.
2. De OPKOMSTEN van het BRUGGELD voor het draaijen van de **Pijpebrug** over het Vliet.
3. De OPKOMSTEN van den TOL der **Trekschepen** tusschen Leeuwarden en Harlingen.

De voorwaarden dezer verpachtingen liggen ter Secretarie dezer Gemeente voor de gegadigden ter lezing. *Burgemeester en Wethouders voornoemd,*
Leeuwarden, J. H. BEUCKER ANDREÆ.
den 21 November 1859. *De Secretaris*, M. S. DE WAL.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE STAVOREN noodigen bij dezen uit Sollicitanten naar de thans vacerende betrekking van BEURTSCHIPPER in de vaste beurt van Stavoren op Sneek en Leeuwarden v.v., om zich, vóór den 1 December a. s., in persoon of met franco brieven, onder overlegging van een bewijs van bekwaamheid en van goed gedrag, afgegeven door het Bestuur hunner woonplaats, aan te melden ten Gemeentehuis te Stavoren.
Stavoren, *Burgemeester en Wethouders voornoemd,*
den 16 November 1859. S. G. SIEDSESZ.
De Secretaris, ALTHUISIUS.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN IDAARDERADEEL roepen bij deze op, ten verzoeke van de Kerkvoogden, de Floreenpligtigen van de Hervormde Gemeente te Grouw, om te compareren op Zaturdag den 26 November 1859, des voordemiddags ten 11 ure, in het Gemeentehuis te Grouw, ten einde te delibereren en te besluiten:

1°. Over een voorstel van Kerkvoogden, omtrent de aflossing van de uit de Kerkvoogdijbeurs aan de Pastorie der Hervormden te Grouw geleende gelden voor de stichting eener Boerehuizinge.

2°. Over een rapport van Kerkvoogden opzigtens de aanvrage van Armvoogden te Grouw, ter verkrijging van een strook Gronds aldaar in Grondpacht, om daarop Woningen te Stichten. *Burgemeester en Wethouders voornoemd,*
Grouw, C. BERGSMA.
den 10 November 1859. *De Secretaris*, W. SIJPKENS KIJLSTRA.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WONSERADEEL zullen voor den tijd van drie jaren, bij inschrijving, verpachten:

a. De OPKOMSTEN wegens de **heffing** en **invordering** der WAAG-REGTEN te Makkum, en het daartegen volbrengen van de werkzaamheden daaraan verbonden, alles aanvangende 12 Mei 1860 en eindigende 12 Mei [illegible]

b. Het REGT tot het **invorderen** van de SLUIS- en SCHUTGELDEN, benevens de HAVENGELDEN te Makkum, waaraan verbonden de werkzaamheden van Sluiswachter, Bakenzetter en Havenmeester, aanvangende 1 Januarij 1860 en eindigende ult. December 1862.

De voorwaarden, waarnaar deze verpachting, en de verorderingen, waar[illegible] invordering dezer regten geschieden, liggen voor gegadigden ter inzage [illegible] tarie der gemeente te Bolsward en in het Logement *de Prins* te Makkum [illegible] lende de biljetten van inschrijving vóór den 8 December 1859 ter Secretarie [illegible] Wonseradeel te Bolsward moeten worden bezorgd.
Bolsward, *Burgemeester en Wethouders voornoemd,*
den 19 November 1859. T. MULIER.
De Secretaris, J. BIN[illegible]

Rien in Lemsterland.

De BURGEMEESTER van LEMSTERLAND brengt door deze ter algemeene kennis, dat het Vaarwater **de Rien** in Lemsterland voor de Scheepvaart **weder GEOPEND is.** *De Burgemeester voornoemd,*
Lemmer, den 19 November 1859. C. L. van BEIJMA thoe KINGMA.

Burgemeester en Wethouders van MENALDUMADEEL maken bij deze bekend, dat de Rekening der kosten van vernieuwing in 1859 van de **Kleine Tille** *in de Buren te Menaldum*, van den 22 November tot den 6 December 1859, door Onderhoudpligtigen kan worden ingezien ter Secretarie alhier, en dat de bezwaren, welke tegen die Rekening mogten bestaan, schriftelijk bij het Gemeentebestuur kunnen worden ingediend.
Menaldum, *Burgemeester en Wethouders voornoemd,*
den 19 November 1859. W. A. BERGSMA, *Burgs.*
A. G. v. DALSEN FONTEIN, *Secrs.*

Ten verzoeke van HH. Kerkvoogden der Hervormde Gemeente te Oosterwolde worden mits deze opgeroepen stemgeregtigde Floreenpligtigen dier Gemeente, om te compareren op Vrijdag den 2 December 1859, des middags te twaalf uur, in het Kerkgebouw aldaar, ten einde eene suppletoire Begrooting op te maken voor het dienstjaar 1860, in verband met den aankoop eens Orgels in hun Kerkgebouw en de tot plaatsing daarvan benoodigde kosten.
Makkinga, *Burgemeester en Wethouders der gemeente Ooststellingwerf,*
November 1859. G. W. F. LIJCKLAMA à NIJEHOLT.
De Secretaris, P. A. BERGSMA.

Het DIJKSBESTUUR *van de Zeven Grietenijen en de stad Sloten c. z.* zal op Zaturdag den 10 December 1859, des voormiddags te 11 uur, in de Herberg „*Het Huis Ter Heide*" onder Legemeer in Doniawerstal, in het openbaar aanbesteden:
Het leveren van ongeveer 265 kubieke ellen RIVIERGRIND, 175 kubieke ellen ZEEGRIND, 60 kubieke ellen HARDE WRAK en 140 kubieke ellen KALKKEIZEL, ten dienste dier Contributie over 1860.
Het Dijksbestuur voornoemd,
O. R. van ANDRINGA de KEMPENAER.
Ter ordonnantie van Hetzelve,
WAUBERT de PUISEAU, *Secr.*

VERKOOP VAN EENE ZATHE EN LANDEN C. A.
te OOSTERZEE.

De Notarissen T. S. v. d. LEIJ te Langweer en Jhr. J. L. T. WAUBERT de PUISEAU te Lemmer zullen, door het ministerie van laatstgemelde, en na bekomen autorisatie van de Arrondissements-Regtbank te Sneek, op Donderdagen den 24 November 1859, ten huize van Kleis Huisman, Kastelein te Oosterzee, provisioneel, en den 8 December daaraanvolgende, ten huize van Eile P. de Jong, Kastelein aldaar, finaal, telkens des namiddags ten 2 uur, onder uitloving van strijk- en verhooggelden, presenteren te verkoopen:
Eene uitmuntende en vruchtbare **ZATHE** en **LANDEN**, met HUIZINGE, SCHURE, **Hovinge, Boomen** en **Plantaadje** c. a., staande en gelegen te Oosterzee, groot 33 bunders 46 roede 57 el; thans bij de Weduwe Wietze Reins Rodema in gebruik; te aanvaarden Sint Petri en den 12 Mei 1860 en zulks in 16 perceelen, met regt van zamenvoeging. Nader bij verkoopboekjes omschreven, welke ten Kantore van gemelde Notarissen te bekomen en verdere inlichtingen van de verkoopsvoorwaarden te vernemen zijn.

Verkooping te Pingjum.

De Notarissen KUIPER te Bolsward en OOSTERHOFF te Witmarsum zullen, door het ministerie van laatstgenoemde, op Zaturdag den 26 November 1859, des namiddags vijf ure, in de Herberg van B. D. Wiersma te Pingjum, *finaal* verkoopen:
1. Eene in den laatsten tijd aanmerkelijk vertimmerde HEERENHUIZINGE, met **Erve, Bleekveld** en **Tuingrond** c. a., staande en gelegen op den besten stand in den dorpe Pingjum, en aldaar gekw. lett. P no. 77, ten Kadaster bekend sectie A no. 496, Tuin, groot 3 roede 40 el, en no. 497, Huis, met 1 roede 76 el; bij den WelEerwaarden Zeer Gel. Heer Corver bewoond; geboden *f* 1697.
2. Een stukje BOUWLAND aldaar, ten Kadaster bekend sectie A no. 518, groot 10 roede 80 el; bij Tjebbe Gratama in huur; geboden *f* 455.
3. Eene sterke HUIZINGE met **Erve, Bleek** en **Tuingrond** c. a., staande en gelegen op eenen besten stand te Pingjum, gekw. letter P no. 108, Kadaster sectie A no. 428, Erf, groot 1 roede 19 el, en no. 989, Huis en Erf, groot 1 roede 12 el; bij Rients Gratama en Douwe Klazes Dijkstra bewoond; geboden *f* 1100.

Vrij te aanvaarden: no. 2 dadelijk na de toewijzing en nos. 1 en 3 den 12 Mei 1860.

VERKOOP VAN EENE KAPITALE WINKELHUIZINGE
te BOLSWARD.

De Notarissen LEDEBOER en KUIPER te Bolsward zullen aldaar op Donderdag den 1 December 1859, *in het Rood Hart*, provisioneel, en Zaturdag den 17 December daaraanvolgende, *in de Wijnberg*, finaal, telkens des avonds 7 uur, publiek verkoopen:
Eene hechte, kapitale, zeer ter nering staande en voor verschillende Affaires geschikte WINKELHUIZINGE met **Tuin** en **Bleekveld** c. a., staande en gelegen aan den Dijk, bij de Schapenmarkt, op een der beste standen te Bolsward, sectie A no. 666; bezwaard met *f* 20.69 jaarlijksche grondlasten en bevoorregt met de kwoteele opkomsten der St. Bonefaciuspost; thans bewoond door den Heer J. Kok Bz. — Te aanvaarden den 12 Mei 1860.

BOELGOED VAN AFBRAAKSGOEDEREN TE LOLLUM.

De Notaris LEDEBOER te Bolsward zal op Zaturdag den 26 November 1859, 's morgens 10 uur, op de Nieuwe Plaats *Groot Berghuis*, bij S. W. Fijnia te Lollum, bij boelgoed verkoopen:
Eene partij beste AFBRAAKSGOEDEREN, bestaande in: Balken, Damleggers, Ramen, Deurkozijnen, oude en nieuwe Planken, eene partij Juffers en Brandstoffen; voorts eene partij beste oude en nieuwe Steen, p. m. 3000 beste gladde Pannen, 2 Uilborden, eene partij Dekriet en zoo voorts.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN EEN HUIS
en een HALF VEERSCHIP te Bolsward.

De Notaris LEDEBOER te Bolsward zal aldaar, mede ten verzoeke van den Heer M. WEERSMA, op Zaturdag den 26 November 1859, des avonds 7 uur, bij H. P. Hilarides, in de Nieuwe Stads Herberg, publiek finaal verkoopen:
1. Eene goed onderhoudene ruime HUIZINGE met Put, Bak, **Bleek** en **Plaats** c. a., staande en gelegen aan de Spijkerstraat nabij de Blaauwpoort te Bolsward, sectie A no. 298; bewoond door de Wed. wijlen P. Oosterbaan; waarop geboden is *f* 746. — Aanvaarding 12 Mei 1860.
2. De GEREGTE HELFT in het TREKVEERSCHIP, varende van Bolsward op Leeuwarden v.-v.; waarvan de wederhelft behoort aan H. Keilman; waarop geboden is *f* 1435. — Aanvaarding 1 Januarij 1860.

VERKOOPING VAN „DE VALK" TE BOLSWARD.

De Notarissen MANN te Workum en LEDEBOER te Bolsward zullen Donderdag den 1 December 1859, veilen, en den 15 dier maand, finaal, telkens des namiddags 2 uur, in na te noemen Logement, verkoopen:
Eene hechte en welbetimmerde HUIZINGE met zeer doelmatig ingerigt LOGEMENT, *DE VALK*, voorzien van: drie Beneden- en een Bovenkamer, Keuken, Kelder en andere gerijfelijkheden, staande en gelegen op een besten stand op den hoek van de Kerkstraat te Bolsward, geteekend letter A no. 17, ten Kadaster aldaar bekend sectie A no. 423, met 1 roede 2 ellen; in eigen gebruik bij Gabe Reinsma; den 12 Mei 1860 te aanvaarden.

De Notaris A. HAAGSMA te Sneek zal, ten verzoeke van H. B. van der WAL, Deurwaarder aldaar, op Maandag 28 November 1859, 's avonds 7 uur, bij G. de Ruiter te Sneek, provisioneel veilen:
Eene prompte, wel onderhouden en zeer ter nering staande WINKELHUIZINGE c. a., op den hoek van de Galigastraat en over de Koemarkt te Sneek; door den eigenaar D. E. Visser bewoond; te veilen in 2 perceelen; aanvaarding 12 Mei 1860.

PALMSLAG EENER FLORISSANTE BAKKERIJ
te METSLAWIER.

De Notaris BRANDSMA te Dronrijp zal op Donderdag den 24 November 1859, 's namiddags ten 4 ure, ten huize van den Kastelein Jan D. Douma te Metslawier, in 't openbaar, naar plaatselijk gebruik, krachtens art. 1223 B. W., *finaal* verkoopen:
1. Eene in 1857 veel *vernieuwde* DWARSHUIZINGE, no. 47, met nieuw gebouwde en zeer neringrijke BAKKERIJ, bestaande in: 2 behangen Kamers, 1 Kamertje, Keuken, ruime Winkel en Bakkerij, 2 uitmuntende Kelders, Regenbakken, Pomp, beste Graanzolder en afzonderlijk staand HOK voor Brandstoffen (om de localiteit kan hierbij zeer geschikt eene **Grossierderij**, die vroeger met succes aldaar gedreven is, worden uitgeoefend); voorts **Erve, Bleek** en **Grond** c. a., staande en gelegen in de *Buren* aan den *Kunstweg* en *'t Dorpspad* van 't aanzienlijk dorp *Metslawier*, alwaar, op eene bevolking van 500 zielen, buiten *deze*, gerekend kan worden slechts ééne Bakkerij te zijn; staande op de uiterst geringe som van *f* 2211.
2. Eene HUIZINGE, no. 44, met **Erve** en **Grond** c. a. aldaar, onmiddellijk aan en achter voormelde Bakkerij; staande op *f* 725.

NB. De **helve**, of met bijvoeging van hypotheek, kan de **geheele** *koopsom* onder het geveilde staan blijven.

VEENVERKOOPING TE APPELSCHA.

De Notarissen K. TADEMA te Oosterwolde en G. ATTEMA te Oldeberkoop zullen op Dingsdagen den 29 November en 6 December 1859, ten verzoeke van Heeren Compagnons der Opsterlandsche en Ooststellingwerver Veenen, Vaarten enz., telkens des middags om twaalf uur, ten huize van den Logementhouder L. Bouma te Beetsterzwaag, publiek verkoopen:
ELF PERCEELEN HOOGVEEN,
gelegen te Appelscha, waarvan de verkoopboekjes bij genoemde Notarissen acht dagen vóór de verkooping verkrijgbaar zijn en inmiddels aanwijzing op het terrein zal worden gedaan door K. P. JONGSMA te Appelscha.

Finale Verkooping te Balk.

De Notaris G. ZANDSTRA te Balk zal, ten verzoeke van den Heer P. C. POPPES, Candidaat-Notaris aldaar, qq., en met verlof van de Arrondissements-Regtbank te Sneek, op Woensdag den 30 November 1859, des avonds 7 uur, ten huize van den Logementhouder Jacob E. Hoekstra aldaar, bij finale toewijzing presenteren te verkoopen:
Eene wel onderhouden en ruime HUIZINGE, waarin sedert 60 jaren met het beste succes eene **Kuiperij** is en nog wordt uitgeoefend, met **Hok, Tuin** en **Erf**, staande op den besten stand te Balk, aldaar plaatselijk gequoteerd met no. 54, bekend ten Kadaster der gemeente Balk, sectie A nummer 263, Huis en Erf, groot 3 roeden 70 ellen; waarop geboden is de som van *f* 1990.
Bij den mede eigenaar Anne Piers van der Meulen in gebruik en den 12 Mei 1860 te aanvaarden.

De Notaris G. S. ZIJLSTRA te Heeg zal op Donderdag den 1 December 1859, provisioneel, en den 15 dito, finaal, telkens des avonds om 6 uur, ten huize van I. F. Bergsma, Kastelein aldaar, publiek, tegen genot van strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:
Eene HUIZINGE, met **Hok, Erf, Bleekveld** cum annexis, staande en gelegen nevens de Gereformeerde Kerk te Heeg; bij Riemer Feitsma in gebruik en ten deele door Douwe Willems ven Houten met den dood ontruimd; den 12 Mei 1860 te aanvaarden.

VERKOOPING EENER ZATHE EN LANDEN ONDER HEEG.

De Notaris G. S. ZIJLSTRA te Heeg zal, mede ten verzoeke van den Heer Mr. P. FEENSTRA KUIPER, Procureur te Sneek, krachtens geregtelijke autorisatie, op Woensdagen den 7 December 1859, bij de provisionele, ten huize van J. F. Bergsma, en den 21 dito, bij de finale toewijzing, ten huize van J. W. van der Heide, Kasteleins te Heeg, telkens des nademiddags om 2 uur, publiek, tegen genot van strijk- en verhooggelden, presenteren te verkoopen:
Eene uitmuntend vruchtbare **ZATHE** en **LANDEN**, met HUIZINGE en SCHURE, **Hornleger** en **Hieminge** cum annexis, groot volgens kadastrale meting 24 bunders 25 roeden 80 ellen, staande en gelegen onder Heeg; bij den mede-eigenaar Douwe Harmens Dijkstra in gebruik; op Sint Petri en 12 Mei 1860 te aanvaarden, en zulks in 13 perceelen, met regt van zamenvoeging, breeder bij biljetten en boekjes omschreven, welke te bekomen en condities te vernemen zijn ten Kantoren van den Notaris en Procureur voornoemd.

BELANGRIJKE PUBLIEKE VERKOOP
VAN TWEE UITMUNTENDE ZATHEN EN LANDEN
te IDZEGA en HEEG, benevens verdere VASTIGHEDEN aldaar.

De Notaris K. de JONG Rz. te Wommels zal, na bekomen autorisatie, op Maandag 5 December 1859, 's namiddags 2 uur, ten huize van den Kastelein Jan van der Heide te Heeg, tegen genot van strijk- en verhooggelden, provisioneel veilen:
1. Eene zeer vruchtbare en beste **ZATHE en LANDEN**, met HUIZINGE, SCHURE, HOVINGE, VARKENSHOK, SCHIPHUIS en wijdere annexen, staande en gelegen zeer geschikt aan de Büd onder Idzega, gekwoteerd no. 2; bij Ids Jans Attema in gebruik, kadastraal bekend gemeente Heeg, sectie A nos. 433, 442, 445, 446, 450 tot en met 460 en 446*a*, zamen naar eene inhoudsgrootte van 29 bunder 40 roede 50 el (80 pond.), allen Weidlanden, met uitzondering van een stukje, hetwelk Hooiland is, alles in eenen kavel aan de Huizinge gelegen.
2. Eene dito vruchtbare **ZATHE en LANDEN**, met HUIZINGE, SCHURE, HIEMINGE, VARKENSHOK en SCHIPHUIS c. a., mede zeer geschikt aan de Büd onder Heeg, gekwoteerd no. 94; bij Cornelis Johannes Cnossen in gebruik, bekend als voren gemeente Heeg, sectie A nos. 362, 363, 364, 365, 366, 369, 370, 371, 372, 373, 359, sectie F nos. 655, 657, 211, 212 en 208, zamen naar eene grootte van 22 bunder 47 roede 40 el (61 pond.), allen Weidlanden, met uitzondering van drie perceelen, die Hooiland zijn, zeer geschikt grootendeels in éénen kavel gelegen.
3. Een stuk best HOOILAND, gelegen aan de Idzergaster Poel, bekend alsvoren sectie F no. 301, groot 26 roede 20 el; bij genoemde Cnossen in gebruik.
Wordende de beide bovenstaande Zathen en Landen ieder afzonderlijk in één perceel geveild en verkocht.
4. Eene prompte HUIZINGE, bestaande in 3 Woonkamers, met **Erf** en **Bleek** c. a., staande ten noorden der Gereformeerde Kerk te Heeg; bewoond door Anske Ruurds Fortuin en anderen, Kadaster A nos. 776, 777 en 778; *te veilen in 3 perceelen, met regt van zamenvoeging.*
5. Eene WOONKAMER met **Erf**, staande ten westen der genoemde Kerk te Heeg, Kad. sectie A no. 195; bewoond door Wijbe Douwes Schingenga.
6. Eene DITO met **Erf**, naast de laatstvorige, Kadaster sectie A no. 198; bewoond door Hijlke Taekes Visserman.

Aanvaarding der Landen 5 Maart en der Huizingen en Schuren c. a. den 12 Mei, alles in 1860.
Verkoopboekjes en kaarten te bekomen en inlichtingen of condities te vernemen bij gemelden Notaris, 's Dingsdags in *de Wijnberg* te Sneek.

Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te Groningen, gedenkt, ten verzoeke van de Wed. en Erven DERK TJEERDS HAZENBERG, op Donderdag den 8 December 1859, te 10 uur, ten huize van den Kastelein A. E. Palsma te Nuis, publiek te verkoopen:
Ongeveer 9 bunders uitmuntende KLIENGRONDEN, gelegen te Nuis en Niebert, in 7 perceelen, en zulks door nummers aangewezen.
Nader aanwijs te bekomen bij T. D. HAZENBERG te Nuis.

VERKOOPING VAN IJPEREN EN POPULIER BOOMEN.

R. de HAAN Sz., Deurwaarder te Leeuwarden, zal op Donderdag den 24 November aanstaande, 's voormiddags te tien ure, op de Aansenting bij de nieuwe doorgraving aldaar, verkoopen:
Eene aanzienlijke partij gevelde IJPEREN en POPULIER BOOMEN, benevens twee complete HEISTELLEN; alles te besigtigen op tijd en plaats voornoemd.

VERKOOP. De Deurwaarder H. B. VAN DER WAL te Sneek zal op Maandag den 28 November a. s., 's avonds 7 uur, ten huize van G. de Ruiter aldaar, provisioneel presenteren te verkoopen:

Het geadmitteerd BEURTVEER van *Sneek* op *Meppel* vice-versa, met het daarin gebruikt wordend wel onderhouden en in 1853 op de Werf van J. Croles te IJlst, net gebouwd **Kajuitschip**, *de Drie Gezusters* genaamd, groot 33 tonnen, met deszelfs uitmuntenden **Inventaris**, zoodanig hetzelve wordt bevaren door den eigenaar Nanne Wagenaar. Te aanvaarden 8 dagen na de toewijzing. — Inmiddels op aannemelijke voorwaarden **uit de hand te koop.** Informatien bij voornoemden Deurwaarder.

VOORNAAM BOEREBOELGOED ONDER IJSBRECHTUM.

De Deurwaarder H. B. VAN DER WAL te Sneek zal op Woensdag den 30 November 1859, 's morgens precies 9 uur, ten huize van Eeltje Theunis Alberda onder IJsbrechtum, publiek, tegen gereed geld, verkoopen:

1. Een uitmuntend gezond BESLAG VEE, waaronder meer dan eens longziekte heeft geheerscht, bestaande uit: 18 zoo melke als kalve en vare Koeijen, 8 kalve Kieren, 7 Kalvers, 1 beste roodbonte Kalverbul, 8 Schapen, 1 extra best oud Varken, 2 Biggen, 2 mak en in alle tuig bereden bruine Merriepaarden, het eene 2 en het andere 10 jaar oud.

2. BOEREREEUW en GEREEDSCHAPPEN, als: 1 Kapwagen, 1 Chais, 4 Hooiwagens, 1 Aardkar, 1 Arresleed, 2 Sleeptroggen, koperen Kaasketel, Karn met koperen hoepen, Kaaspers, 50 koperen Aden, 12 dito Emmers, 1 beste Lijnzaadpletterij, benevens Harken, Vorken, Grijpen, Paardetuig enz.

3. 50 koes'eten best gewonnen HOOI.

4. MEUBELEN en HUISGERADEN, waaronder: 2 Bedden met toebehooren, 1 Klok, Tafels, Stoelen, Koper-, Tin-, IJzer-, Glas- en Aardewerk en hetgeen meer te voorschijn zal worden gebragt.

Bij **gesloten briefjes TE HUUR,** voor 7 jaar, van Petri en Mei 1860—1867: Eene **PLAATS** te *Arum*, bij de Wed. Bierma in huur, groot n. n. e. f. 49 b. 87 r. 93 e. (136 pond.) Greide en Bouw. Conditien bij IJ. TULP, Tweebaksmarkt, C 106 te Leeuwarden, alwaar de briefjes vóór of op 25 November 1859 in te leveren.

Bij gesloten briefjes te huur:

Eene uitmuntende ***ZATHE*** en ***LANDEN*** te Warns, zoo Weid-, Hooi- als Bouwland, geheel groot 32 bunder 52 roeden 80 ellen; thans in huur en gebruik bij Karel D. de Vries, Boer te Warns, voor den tijd van drie of vijf jaren, ter keuze van den huurder, doch de tijd in de briefjes te bepalen; in te gaan Petri Mei en St. Jacobi 1860. — De conditien liggen ter lezing aan de Zathe te Warns, waar de briefjes franco moeten worden ingeleverd vóór of op **den 6 December 1859.** — Informatien te bekomen bij Mr. DE CARPENTIER, Notaris te Koudum.

Bij gesloten briefjes te huur:

Eene uitmuntende **ZATHE** en **LANDEN**, te Galamadammen onder Koudum, groot plus minus 33 b. 30 roede (of ruim 90 pondem) zoo Weid- en Hooiland als Dijk; thans in huur en gebruik bij Rauke Hornstra, en zulks voor den tijd van 5 jaren, ingaande Petri en 12 Mei 1860 en eindigende op gelijke tijden in 1865. — De conditien liggen ter lezing in de Herberg te Galamadammen en bij A. DE VRIES, Kastelein te Koudum, en zijn inmiddels te vernemen bij den mede-eigenaar, den Heer F. RINIA VAN NAUTA te Koudum, bij wien de briefjes franco moeten worden ingeleverd vóór of op den 14 December 1859.

Door sterfgeval uit de hand te huur

en dadelijk te aanvaarden:

Eene rojjale en wel beklante HUIZINGE en WAGENMAKERIJ met ruim WAGENHUIS en grooten **Tuin**, staande en gelegen bij de Sneekerpoort te Bolsward. Te bevragen bij B. J. FABER, Mr. Smid aldaar.

Te Heeg Scheepstimmerwerf te huur,

op Mei e. k. en ook terstond te aanvaarden, liggende aan de Heegumervaart. De **Gereedschappen** kunnen op tauxatie overgenomen worden. Dezelve is ook zeer geschikt voor Zeilmakerij en Taanderij. Te bevragen bij E. G. VLINK te Sneek.

Door sterfgeval uit de hand te huur:

Eene **nieuwe** BEHUIZINGE met eene SCHEEPSTIMMERWERF, staande en gelegen te *Stroobos*. Nader inlichtingen hierover te bekomen bij IDS KLAZES WOUDSTRA te Stroobos. Brieven franco.

Uit de hand te koop:

De HEERENHUIZINGE met SCHUUR, no. 194, en aanbehooren, staande aan den Westkant van de straat de Dragt te Heerenveen, voorzien van: 3 Beneden en 2 Bovenkamers, Meidenkamertje, Linnenzolder met geheel beschoten dak en verdere gerijfelijkheden; bewoond door den eigenaar, den Heer J. L. van Schaijk. Dit Huis, waarin vroeger en ook na de geheele vernieuwing in 1832, eene Bakkerij werd gedreven, is, behalve voor particuliere bewoning, daartoe zeer geschikt in te rigten, terwijl de muren der gesloopte Bakkerij, ter hoogte van 2,368 el (8 voeten) nog aanwezig zijn en thans voor ringmuren dienen. Te bevragen bij den bewoner of den Notaris A. R. VAN VOORST aldaar tot en met Zaturdag den 26 November 1859.

Uit de hand te koop:

Een HUIS en ERF, staande en gelegen aan de Zuiderhaven van het dorp Oosterlittens, zeer geschikt tot het uitoefenen van eene **Timmermansaffaire;** te aanvaarden op 12 Mei 1860 en te bevragen bij den eigenaar G. T. EIJER.

Bij Akte op den tienden November 1859 voor den Notaris WAUBERT DE PUISEAU in de Lemmer gepasseerd en behoorlijk geregistreerd is de ***Vennootschap***, bestaan hebbende tusschen de Heeren JOHANNES JANS VAN SCHOOT en SIJBE JANS VAN SCHOOT, beide in de Lemmer, onder de Firma J. J. VAN SCHOOT, tot het drijven van handel in Manufacturen en verdere zaken, van dien dage ontbonden, zijnde de verevening dier Vennootschap opgedragen aan den Heer SIJBE VAN SCHOOT, die de zaken voor eigene rekening onder dezelfde Firma zal voortzetten.

Wordende hiervan aankondiging gedaan overeenkomstig art. 31 van het Wetboek van Koophandel.

HARLINGEN EN LEEUWARDEN.

De gezigtkundige J. GUDENDAG zal van 22 tot en met 25 November te spreken of te ontbieden zijn bij den Heer MINNEMA te *Harlingen*, en van 26 tot 30 November in het Logement *de Phoenix* te *Leeuwarden*.

In het bijzonder beveelt hij aan OOGLIJDERS zijne **AVONDBRILLEN** aan.

HARMONICA-HANDEL.

Gelegenheid tot **zuivere reparatie,** het **verruilen** van GEBRUIKTE HARMONICA'S en het verkrijgen van onderscheiden LEERWIJZEN voor meer gevorderden zoowel als voor eerstbeginnenden.

Leeuwarden. TH. POSTMA,
Korfmakersstraat, letter B no. 37.

RUSSISCHE PELTERIJEN.

De Ondergeteekende is weder ruim voorzien van alle soorten van PELTERIJEN, naar den nieuwsten smaak door hem bewerkt, **verandert** PELTERIJEN van **model** en **zuivert** dezelve van **mot;** verzoekt vriendelijk gunst en recommandatie. Tevens beveelt bij minzaam zijne HOEDEN en PETTEN aan.

G. MINK,
Kleermaker en Bontwerker, Kleinzand te Sneek.

HOROLOGIEMAKER. Ondergeteekende zich alhier gevestigd hebbende als HOROLOGIEMAKER, beveelt zich bij het geëerde Publiek aan tot het maken en herstellen van alle soorten van **Chronometers, Horologiën** en **Muzijkwerken;** belooft eene accurate en spoedige bediening. EMIL HITZE.
Sneek, Grootzand, wijk 6 no. 597.

BELANGRIJK BERIGT.

De Ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Begunstigers bekend, dat bij hem weder is ontvangen voor het wintersaizoen het nieuw gefabriceerde GLACED FER of IJZERGLANS, om Kagchels enz. een sierlijke duurzame glans te geven en voor roest te bewaren. Het doosje à 25 Ct. à contant. Heeren Dépôthouders genieten een behoorlijk rabat. P. M. KESLER,
Groote Hoogstraat, boven den Timmerman van der Veer te Leeuwarden.

GEPLET LIJNZAAD is wederom te bekomen bij P. CORN. WESTERBAAN te Bolsward.

RUNDERHAZEN

te bekomen bij den Vleeschhouwer J. DE VRIES, bij de Dubbele Pijp te Leeuwarden.

DE STAALWIJN

van den Apotheker G. VAN LIPP te Kleef.

Het ijzer is een van de krachtigst werkende en onmisbaarste geneesmiddelen, hetwelk in vele gevallen door geen ander kan vervangen worden. Men gebruikt het bij Bleekzucht, bij alle uit bloedarmoede ontstane ziekten der verteringsorganen, als: gebrek aan eetlust, maagpijn, maagzuur, verstopping, diarrhea enz.; bij verscheidene zenuwkwalen ten gevolge van eene gebrekkige bloedvermenging, bijzonder bij: epileptische toevallen, beven der leden, zenuwachtige hoofdpijn, aangezigtspijn, hysterie en hypochondrie, bij bovenmatige afscheidingen ten gevolge van zwakte der enkele organen of van het geheele ligchaam, namelijk bij sterk zweeten, bloedvloeijingen, etteringen enz.

Tegen alle deze ziekten heeft zich de **STAALWIJN** van den Apotheker G. VAN LIPP te Kleef als het uitmuntendste ijzerhoudende middel doen kennen en wordt derhalve in Duitschland reeds door vele Doctoren, waaronder de Heer Geheimraad Prof. KILIAN te Bonn, aan hunne patienten voorschreven.

De voortreffelijkheid van den **Staalwijn** bestaat daarin, dat hij aan de opwekkende, op het zenuwgestel gunstig werkende eigenschap van den Wijn de bloedverbeterende van het IJzer paart, zeer aangenaam van smaak en zoo ligt verteerbaar is, dat zelfs de zwakste magen denzelven bijzonder goed verdragen kunnen. Ook verdient opmerking, dat de **Staalwijn** overal kan bewaard worden en niet aan bederf onderhevig is, gelijk andere ijzerhoudende middelen.

De FLACON met gebruiksaanwijzing kost *f* 1.25 en is te ontbieden door de HOOFDAGENTEN *F. VON WINDHEIM & Co.*, **VERKOOPHUIS,** te Amsterdam en hunne bekende Dépôts.

Heeren APOTHEKERS genieten een behoorlijk Rabat.

Amsterdam, **Verkoophuis;** Leeuwarden, J. H. van Haagen en Gebr. de Graaff; Bolsward, S. S. Oosterbaan en S. R. Dijkstra; Dokkum, A. Schaafsma; Dragten, J. Posthuma Sz.; Franeker, Wed. K. Drager; Gorredijk, S. G. Zwart; Harlingen, P. L. Mirande Pz. en J. S. van Dijk; Hindeloopen, David de Jong; Heerenveen, G. Overdiep; Kollum, C. Nihot; Makkum, J. B. de Boer; Meppel, A. Jeulen; Sneek, P. T. Potma, en in de andere Steden in de bekende Dépôts.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY, een zeer aanbevelenswaardig middel tegen de **Roos.** K... M.... te Bolsward leed sedert vele jaren aan deze ongesteldheid en sedert 9 maanden was hij bijna blind en doof daarvan. Hij raadpleegde onderscheidene geneesheeren deswegen, doch de ziekte verslimmerde van dag tot dag en bragt eindelijk zijn leven in gevaar. Zijn goede geest echter verliet hem niet; een zijner kennissen bragt hem een groote dosis Zalf en Pillen van Holloway; hij gebruikte dezelven, en de uitkomst was zoo voldoende, dat hij in twee weken tijds het gezigt en gehoor weder verkreeg en twee maanden daarna volmaakt hersteld was.

Zijn op franco aanvrage à contant te bekomen: aan het Hoofddépôt bij den Heer J. Straatman, 's Hertogenbosch; W. Beintema, Leeuwarden; Mej. Wed. H. A. Binksma, Harlingen; P. T. Potma, Sneek; S. Zwart, Gorredijk; S. Visser, Lemmer; S. S. Oosterbaan, Bolsward; Londen, Holloways Etablissement Strand 224 en New-York, 80 Maiden Lane.

STOOMVAART

VAN

HARLINGEN naar **HULL**

en van **HULL** terug

op **HARLINGEN** via **ZWOLLE.**

Het ijzeren STOOMSCHIP *MINISTER THORBECKE*, Kapitein B. NEPPERUS, vertrekt van **HARLINGEN** wekelijks des **Zaturdags** morgens met het eerste getij, behoudens buitengewone omstandigheden, en van **HULL** terug via ZWOLLE op hier des **Woensdags** morgens, waarmede uitmuntende gelegenheid bestaat tot het aanvoeren van MANUFACTUREN en allerhande Goederen *regtstreeks tot* ***Harlingen,*** tot billijke vracht en onkostberekening.

Adres en informatien bij de Agenten W. C. L. RINGROSE, *Hull.*
Harlingen, November 1859. I. & S. WIARDA, *Harlingen.*

APOTHEKERSBEDIENDE.

A. P. JORRITSMA, **Apotheker** te **Sneek,** vraagt zoo spoedig mogelijk of tegen 1 Januarij een APOTHEKERSBEDIENDE, goed kunnende recepteren en van goede getuigschriften voorzien. Gelegenheid tot verdere studie zal gegeven worden. Reflecterenden vervoegen zich per franco brieven of in persoon bij bovengenoemden.

Een SMIDSKNECHT, het **Scheepswerk** geheel of ten deele verstaande, kan terstond vast werk bekomen bij P. C. HAMSTRA, Mr. Smid te Harlingen. Brieven franco.

Een BAKKERSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan dadelijk geplaatst worden bij den Mr. Bakker H. G. DE WITH te Blija. Brieven franco.

Een BAKKERSKNECHT, die zijn werk verstaat, kan, tegen goed loon, dadelijk eene dienst bekomen bij S. ANDELA te Bolsward. Men vervoege zich in persoon of met farnco brieven.

Gevraagd, om dadelijk in dienst te treden, eene DIENSTMEID van de R. K. Godsdienst, niet beneden 30 jaren oud, goed kunnende **naaijen** en bekwaam om eene huishouding van 5 personen waar te nemen. — Men adressere zich in persoon of met franco brieven bij W. HAMERSMA, Mr. Grofsmid te Bolsward.

Bij den Boekhandelaar J. DE LANGE te Deventer ziet het licht:

BERLIJN EN SANSSOUCI

of Frederik de Groote en zijne Vrienden.

DOOR **L. MÜHLBACH.**

Uit het Hoogduitsch vertaald door S. S. — 4 dln post 8vo. Prijs ***f* 5.40.**

Dit werk, hoewel op zich zelf compleet, is tevens een vervolg op

FREDERIK DE GROOTE EN ZIJN HOF.

DOOR **L. MÜHLBACH.**

Uit het Hoogduitsch vertaald door S. S. — 2 dln. post 8vo. Prijs ***f* 3.90.**

BEREDENEERD HEBREEEUWSCH-, CHALDEEUWSCH- en NEDERDUITSCH WOORDENBOEK, bewerkt naar de Grammaticale en Lexicale Werken van FÜRST, GESENIUS, VATER, LANDAU en anderen, door ***J. WATERMAN,*** *Leeraar in de Oostersche Talen aan het Stedelijk Gymnasium te Arnhem.* Het Werk zal bij Afleveringen worden uitgegeven, waarvan elke Aflevering 4 vellen druks zal beslaan, berekend tegen den geringen prijs van **25 Cents** per 8° Vel. — Het geheele Werk zal p. m. 40 vellen druks beloopen, doch zullen HH. Inteekenaren in geen geval voor meer betalen. De betaling geschiedt bij elke Aflevering, terwijl men zich voor het geheele Werk verbindt.

De **eerste Aflevering,** benevens Prospectus is bij alle Boekhandelaren ter inzage te bekomen.

Uitgave van H. NIJGH te *Rotterdam.*

(*Zie verder het Bijvoegsel.*)

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ VAN DE ERVEN KOUMANS SMEDING.

De middenprijzen van de *in- en uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* wordt geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 18 November 1859 te *Leeuwarden* geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 9.75.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . . . . - 214.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood*. . . . - 214.00.

Leeuwarden, den 19 November 1859.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

PUBLICATIE.

DE **GEDEPUTEERDE STATEN** der provincie *Friesland* brengen, ten vervolge op hunne Publicatie van den 14 November, ter kennis der ingezetenen, dat, van den 12 tot en met den 18 November 1859:

1. 4 runderen in de provincie aan de besmettelijke longziekte zijn gestorven, als in de gemeenten: Doniawerstal 1, Gaasterland 1, Kollumerland en Nieuwkruisland 1 en Opsterland 1, en 14 door die ziekte aangetaste runderen, voor rekening der eigenaars, zijn afgemaakt, als in de gemeenten: Frankeradeel 2, Gaasterland 1, Idaarderadeel 1, Leeuwarderadeel 2, Wonseradeel 5 en Wijmbritseradeel 3, bedragende daardoor het totaal der gevallen sedert den 1 Januarij dezes jaars 2369;
2. de besmettelijke longziekte zich heeft geopenbaard onder de runderen van de veehouders: Anne Lolkes Wijtsma, te Franeker; Enne Siccama, te Oudwoude; Hepke Sijttes van der Heide, te Augsbuurt; Marten Sjoerds van der Hem en Hein Baukes Sixma, beide te Goutum, en Jan Gerrits van Eizinga, te Anjum;
3. gezond zijn verklaard de runderen van de veehouders: Romke Andries Sipkema, te Twijzel; Hein Gosses van der Sluis, te Langezwaag; Klaas Sijbrens Uitterdijk, te Rinsumageest; Auke Ruurds Bonsma, te Achlum; Pieter Froukes Dijkstra, te Midlum; Jan Annes Boschma, te Oosterend; Jacob Benedictus Leijenaar, te Hijlaard (ged); Bauke Broers van Abbema, te Schraard; Johs. Sjerps Wierda, te Allingawier; Haring Douwes Teernstra, te Witmarsum; Klaas Eiberts van Papta, te Goënga; Jan Sicks Attema, te Heeg; Wiebren Gerbens Rodenburg, te Oppenhuizen; IJpke Jans Velthuis, te Jutrijp, en Sijbren Gerrits de Boer, te Deinum.

Leeuwarden, den 21 November 1859.

De Gedeputeerde Staten van Friesland,
VAN PANHUIJS, *Voorzitter*.
A. VAN DER LAAN, *Griffier*.

STAAT VAN DE MIDDELPRIJZEN DER GRANEN en andere Objecten, welke gedurende de tweede helft van de maand October 1859 ter Markt der stad *Leeuwarden* zijn verkocht volgens Nederlandsche maat en gewigt.

Tarwe..	Witte ..	*f* 7.75	de mudde.	Boter............		*f* 1.24½	het pond
	Roode..	„ 0.00	„ „	Vleesch .	Koe......	„ 0.53	„ „
Rogge..........		„ 6.62½	„ „		Kalfs.....	„ 0.00	„ „
Gerst...	Vroege.	„ 5.25	„ „		Schapen ..	„ 0.39	„ „
	Late ...	„ 0.00	„ „	Varkensvleesch ..	Versch ...	„ 0.55	„ „
Boekweit.........		„ 5.37½	„ „		Gerookt ..	„ 0.80	„ „
Haver..........		„ 3.50	„ „	Aardappelen....	Vroege ...	0.00	de mudde
Witte Boonen		„ 10.50	„ „		Late	2.50	„ „
Erwten..	Witte ..	„ 0.00	„ „	Zaad....	Kool.....	„ 10.00	„ „
	Groene.	„ 10.25	„ „		Raap.....	„ 0.00	„ „
	Graauwe	„ 11.50	„ „		Lijn......	„ 9.00	„ „

* *Accordeert met het Register der Middelprijzen.*

Leeuwarden, den 1 November 1859.

De Burgemeester,
J. H. BEUCKER ANDREÆ.

's GRAVENHAGE, 19 November.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van donderdag (waarvan wij in ons vorig nommer reeds melding hebben gemaakt en waarin de beraadslagingen over het wetsontwerp betrekkelijk de spoorwegen is voortgezet, heeft de heer Kingma, als lid der commissie voor de verzoekschriften, vooraf rapporten uitgebragt op eenige adressen dat wetsvoorstel betreffende, met welker conclusien de Kamer zich achtereenvolgens vereenigde. Daarna gaf hij eenige bijzonderheden op uit de mededeelingen van het voorgevallene bij de Provinciale en Gedeputeerde Staten van Friesland in 1858 en van de onderhandelingen tusschen deze en de Regering gevoerd, waaruit hij bewees dat de gevoelens dier autoriteiten geheel overeenstemden met hetgeen hij dienaangaande in zijne eerste rede had opgegeven, ten aanzien van haar oordeel over de rigtingen van lijnen alsnu voorgesteld, en van hare gezindheid om, benevens andere gemeenten, daarvoor bijdragen te leveren. Hij kon alzoo zich niet vereenigen met de ophelderingen door den minister van binnenlandsche zaken te dezen opzigte gegeven, zijnde het hem gebleken dat uit het vroeger gebeurde, de bedoelde en nog andere autoriteiten slechts noode zijn overgegaan tot het toezeggen van eene geldelijke ondersteuning, daar zij vreesden, dat zij, niet berustende in het voorgestelde plan der Regering, ten voordeele van Friesland niets of niet genoeg zouden erlangen.

In de zitting zijn door de betrokken commissien van rapporteurs voor de hoofdstukken VII en XI der staatsbegrooting voor 1860 hare eindverslagen dienaangaande uitgebragt, zijnde beslist dat de beraadslagingen over die hoofdstukken later zou worden vastgesteld.

In de zitting van gisteren zijn de algemeene beraadslagingen voortgezet over het wetsontwerp betreffende de spoorwegen.

De minister van binnenlandsche zaken heeft geantwoord op de bedenkingen van sommige leden. Omtrent die betreffende de rigting der lijnen en de houding der Regering heeft hij zich gerefereerd aan hetgeen hij vroeger dienaangaande medegedeelde en wat in de gewisselde stukken vermeld stond. Hij raadde diegenen, welke tegen de eene of andere lijn gestemd waren, aan, daarom niet de wet af te stemmen ten einde daardoor de zaak der spoorwegen niet geheel onzeker te laten. Ten aanzien van de vraag of de concessionarissen voor den Noorderspoorweg aanvrage hadden gedaan om de lijn van Leeuwarden naar Meppel te ondernemen zoodra deze wet zou zijn aangenomen, antwoordde hij bevestigend. De regeling van den aanleg van de wegen in de rigting van Rheine gaf hij de verzekering zou aldus geschieden dat die arbeid zoo spoedig mogelijk zou aanvangen na de aanneming der wet. Omtrent het punt van aansluiting der wegen bij Hanover en Pruisen zouden onmiddellijk onderhandelingen geopend worden, zoodra het lot dezer wet op gunstige wijze zou beslist wezen.

De minister van financien beantwoordde daarna eenige opmerkingen betreffende het financieel gedeelte der wet door sommige sprekers in het midden gebragt. Aangenaam was het hem geweest van sommigen te vernemen dat de begrooting van uitgaven niet te hoog geacht was. Hij deelde niet in het gevoelen van hen dat de rentegarantie van 4½ per cent van het Nederlandsche Gouvernement niet zou medewerken om het benoodigd kapitaal voor deze aangelegenheid te vinden, en dit te minder omdat hem schriftelijk de verzekering was gegeven dat het grootst gedeelte van het kapitaal voor deze werken reeds gevonden was.

Ten slotte beantwoordde hij de gedane vraag omtrent de slingeringen van de voorgedragen lijnen, vooral die van Harlingen naar Rheine. Hij geloofde, dat die weg zich nog gunstig onderscheidde van de slingeringen in andere landen, vooral bijv. van de Kölner-Mindener baan, waarbij men in groote omwegen was vervallen, en de wegen van Bremen, Hamburg en Emden naar het binnenland van Duitschland. Was men bij den aanleg van hoofdwegen in dat land niet teruggedeinsd om groote bogten te ontwerpen, om later tot een net te geraken, hetzelfde zou hier geschieden.

De heer Dirks kwam terug op de zaak der uitvoering van den weg van Leeu-

warden naar Meppel, en van de gezindheid der concessionarissen van den Noorderspoorweg om die lijn te leggen. Hij geloofde door niet-opname van dien weg in de concessie dat de daarstelling daarvan voor langen tijd zou achterwege blijven. Ten einde zulk uitstel voor onzekeren tijd te voorkomen, stelde hij voor of het niet nuttig zou zijn om art. 1 van het wetsontwerp in dier voege te wijzigen, dat aan het opgerezen en zoo algemeen gedeelde bezwaar alsnog werd te gemoet gekomen.

Daarna werden de algemeene beraadslagingen over het wetsontwerp gesloten verklaard en die over de artikelen geopend.

Daarop ontstond eene beraadslaging over de praejudiciële kwestie aangaande de wijze van behandeling van het ingediende voorstel der vijf leden, waaraan door onderscheidene leden werd deel genomen.

De heer Thorbecke ontwikkelde daarop de gronden waarop het voorstel rustte van hem en vier andere leden, tot het brengen van twee nieuwe artikelen in het ontwerp. Nadat hij nog kortelijk had aangetoond, in welken zin het gedane voorstel moest worden opgenomen, werd in stemming gebragt de vraag of het voorstel als amendement moest beschouwd en alszoodanig behandeld worden.

Die vraag werd met 37 tegen 33 stemmen in ontkennenden zin beslist.

In deze zitting is het eindverslag uitgebragt omtrent hoofdstuk IV der staatsbegrooting voor 1860. De dag der behandeling zal nader bepaald worden.

Aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is rondgedeeld een voorstel van de heeren Kingma, Idzerda en Wijbenga, strekkende om achter art. 1 te laten volgen eene nieuwe alinea van den volgenden inhoud:

„Deze bekrachtiging treedt in werking zoodra de concessie voor den Noorderspoorweg zal zijn aangevuld met eene spoorweglijn tusschen Leeuwarden over Heerenveen naar Meppel, enz."

In de zitting van heden zijn de beraadslagingen voortgezet over het bedoelde wetsontwerp en over de artikelen in het bijzonder.

De heer Kingma, als eerste voorsteller van de op art. 1 voorgestelde wijziging, beoogde de aannemelijkheid daarvan door aan te wijzen dat de concessionarissen zelve de lijn van Leeuwarden naar Meppel wenschten daar te stellen, en alleen de toestemming der Regering ontbrak; door de aanneming van het voorstel zou in veler bezwaren te gemoet gekomen worden.

Dit voorstel werd, na voldoende door leden te zijn ondersteund, in beraadslaging gebragt.

De heer Reinders stelde daarna voor om achter art. 1 eene nieuwe alinea te voegen.

Als aanleiding tot het doen van dit voorstel voerde de heer Reinders aan, dat hij daarmede wilde uitgemaakt hebben de vraag, of de aansluiting van Groningen naar Leer van Staatswege zou worden ondersteund; het aannemelijke van den aanleg van dien weg was genoegzaam uit den loop der beraadslagingen gebleken.

Ook dit amendement werd voldoende ondersteund.

Daarna werd over beide amendementen eene langdurige discussie gevoerd.

De minister van binnenlandsche zaken verklaarde, dat, wat de voorgestelde wijzigingen betrof, hij zich tegen de aanneming daarvan moest verzetten. Werden de concessien uitgebreid, over die uitbreidingen zouden de concessionarissen op nieuw moeten gehoord en afgewacht worden of zij daarin zouden kunnen treden. Daarenboven in dat geval zou de schatkist op nieuw bezwaard worden en het gevaar ontstaan dat alsdan niet binnen den bepaalden tijd het werk voltooid zou zijn, en evenzeer bij vergrooting der onderneming het vinden der benoodigde kapitalen nog moeijelijker zou worden, en het oprigten van eene vennootschap aan nog gewigtiger bedenkingen zou verbonden zijn. Eindelijk mogt men na de aanneming der wet geene verandering meer in de zaak brengen, tenzij de Kamer op nieuw daarover gehoord ware. Dit een en ander nam echter niet weg dat men later op de zaak zou kunnen terugkomen bij wijze van nieuwe concessie. Na de behandeling der wet zou men kunnen beproeven aan veler wenschen ten opzigte van de lijn van Leeuwarden naar Meppel over Heerenveen te voldoen. Eene aansluiting van Groningen naar Leer zou, meende hij, eerst dan voordeel opleveren, wanneer de aansluiting van den kant van Hannover naar Leer ook bevorderd werd. Mogt dat het geval zijn, hij zou niet nalaten de verbinding van deze zijde op alle wijze te bevorderen.

De minister van finantien verklaarde in het belang van 's lands geldmiddelen bezwaar te moeten maken, en de aanneming der wijzigingen te moeten ontraden; dergelijke uitbreiding in de concessie zou ruim vijf ton meerdere uitgaven voor den Staat jaarlijks zijn; daarenboven de te groote uitbreiding van lijnen zou het uitzigt van voordeelige opbrengsten van wegen niet vermeerderen, maar wel verminderen.

De heer van Hoëvell, die verklaarde niet te begrijpen om welke redenen de Regering, na al den bijval dien de lijn over Heerenveen had, zich bleef verzetten tegen de goedkeuring daarvan, stelde, ten einde in de finantiële bezwaren, welke die aanleg zou veroorzaken, te voorzien, het volgende subamendement voor:

„Deze bekrachtiging treedt in werking zoodra in deze concessie de lijn van Meppel over Assen naar Groningen zal zijn vervangen door eene spoorweglijn van Leeuwarden langs Sneek en Heerenveen naar Meppel, enz."

Het voorstel der heeren Kingma, Idzerda en Wybenga werd daarop het eerst in stemming gebragt en met 60 tegen 11 stemmen verworpen.

De wijziging van den heer van Hoëvell werd met 46 tegen 25 stemmen verworpen.

De heer Reinders trok daarop zijn amendement in.

Art. 1 van het wetsontwerp (Noorderspoorweg) werd daarop met 42 tegen 29 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Olivier, Poortman, van Foreest, Thorbecke, Elout van Soeterwoude, van Hall, Heemskerk, van Akerlaken, Lijcklama à Nijeholt, Kingma, Idzerda, Begram, van Heukelom, Godefroi, van Franck, ter Bruggen Hugenholtz, van Reede van Oudtshoorn, Wijbenga, de Poorter, Wintgens, Kien, Taets van Amerongen, van Voorthuysen, Storm van 's Gravesande, van Asch van Wijck, van Nispen van Sevenaer, van Lijnden, Luyben en de voorzitter.

Daarna werd de beraadslaging geopend over art. 2 (Zuiderspoorweg), dat, na eenige discussie, aan de stemming onderworpen, met 39 tegen 32 stemmen werd aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Luyben, Schimmelpenninck, Olivier, Poortman, van Foreest, Thorbecke, Elout van Soeterwoude, van Hall, Heemskerk, van Akerlaken, Lycklama à Nyeholt, Kingma, Idzerda, Begram, van Heukelom, Godefroi, de Brauw, van Franck, ter Bruggen Hugenholtz, van Reede van Oudtshoorn, Wybenga, de Poorter, Wintgens, Kien, Taets van Amerongen, de Kempenaar, van Voorthuysen, van Asch van Wijck, van Nispen van Sevenaer, van Lynden, Schimmelpenninck van der Oije en de voorzitter.

Nadat de considerans op verlangen van den heer van Hoëvell eenige wijziging had ondergaan, werd het wetsontwerp in zijn geheel aan eene stemming onderworpen en daarbij met 39 tegen 32 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd dezelfde heeren die tegen art. 2 zich verklaard hadden.

De vergadering is daarop gescheiden tot aanstaanden maandag.

Het voorloopig verslag van de afdeelingen der Tweede Kamer omtrent het wetsontwerp betreffende de doorgraving van Holland op zijn smalst is thans bekend gemaakt. Het blijkt daaruit dat er velerlei bedenkingen tegen het ontwerp zijn gemaakt, die tot slotsom leiden dat deze voordragt zoo als zij is ingediend, wat ook van het koloniale werk zelf zijn moge, waarvan de volvoering wordt beoogd, geenszins aannemelijk is. Nagenoeg algemeen werd de meening geuit, dat het regeringsplan niet genoeg doordacht, niet genoeg van alle zijden bezien en dus niet rijp voor beslissing was.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ VAN DE ERVEN KOUMANS SMEDING.